ΧΙΛΙΑ ΔΥΟ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ

Ἡ πολιορκία τῆς Πριένης. Ἕνα τέχνασμα τῶν πειναλέων πολιορκημένων. Τὰ τετράποδα ἄλογα καὶ τὰ βουνὰ τοῦ σιταριοῦ! Οἱ τρομεροὶ σεισμοὶ τῆς Β. Ἰταλίας. Τὸ νερὸ ποὺ πηδᾶει μεσοούρανα! Ἡ πλέον αἱματηρὰ μάχη τοῦ κόσμου!

Ὁ ἱστορικὸς Λαέρτιος ἀφηγεῖται τὴν ἀκόλουθη ἱστορία :

Ὁ βασιλεὺς τῆς Λυδίας Ἀμπιάτης πολιορκοῦσε κάποτε τὴν Πριένη, ἡ ὁποία τὴν ἐκυβέρνα τὸν Ἀσιάτου βασιλέως Μπιάντη. Ἡ πολιορκία ὅμως ἐκρατοῦσε ὁλόκληρα χρόνια, χωρὶς οὔτε ὁ Μπιάντης ν' ἀποφασίσῃ νὰ παραδοθῇ, οὔτε ὁ Ἀμπιατης νὰ φύγῃ.

Τέλος ὁ Μπιάντης γιὰ νὰ πείσῃ τὸν Λυδὸ βασιλέα νὰ λύσῃ τὴν πολιορκία, ἀπεφάσισε νὰ τοῦ ἀποδείξῃ ὅτι εἶχε τρόφιμα ἄφθονα καὶ γιὰ πολὺν καιρό. Ἔβαλε λοιπὸν τοὺς ἀνθρώπους νὰ τρέφουν μὲ ἄφθονη τροφὴ δυὸ ἄλογα ὥστε νὰ τὰ παχύνουν ὑπερβολικά. Ἔπειτα ἀπὸ μερικὲς ἑβδομάδες ποὺ τὰ ἄλογα εἶχανε γίνει πειὰ ἑφτάπαχα, ὁ Μπιάντης διέταξε νὰ τὰ ἀφήσουν νὰ φύγουν πρὸς τὸ στρατόπεδο τῶν Λυδῶν.

Ὅταν ὁ Ἀμπιάτης εἶδε τὰ δύο ἄλογα, εἶπε στοὺς ἀξιωματικούς του :

— Γιὰ νὰ ἔχουν τόσο καλοθρεμμένα ἄλογα οἱ πολιορκημένοι θὰ πῇ ὅτι ἔχουν ἄφθονα τρόφιμα. Πρέπει νὰ βεβαιωθοῦμε γι' αὐτό.

Καὶ διέταξε ἕναν ἔμπιστο ἀκόλουθό του νὰ προσπαθήσῃ νὰ μπῇ κρυφὰ μέσα στὴν πόλι.

Ὅταν τὸ ἔμαθε αὐτό, ὁ Μπιάντης διέταξε ν' ἀφίσουν τὸν κατάσκοπο νὰ περάσῃ μέσα στὴν πόλι. Συγχρόνως ὅμως ἔβαλε νὰ φτειάξουν σωροὺς ἀπὸ χῶμα καὶ ὅμμο καὶ νὰ τοὺς σκεπάσουν μὲ στάρι.

Ὁ κατάσκοπος, ὅταν εἶδε τοὺς σωροὺς ἐκείνους νόμισε πὼς ἦταν ὅλοι ἀπὸ στάρι καὶ γυρίζοντας τὸ ἀνέφερε στὸν Ἀμπιάτη ὁ ὁποῖος ἔλυσε τὴν πολιορκία καὶ ἔφυγε.

***

Στὸ μοναστῆρι τῶν Βενεδικτίνων τοῦ Χιρσάουγκ τῆς Γερμανίας βρίσκεται μιὰ παμπαλαία μεσαιωνικὴ περγαμηνὴ στὴν ὁποία ἀναγράφεται ὅτι τὸ ἔτος 1117 μ. Χ. ἔγιναν τρομεροὶ σεισμοὶ στὴν Βόρειον Ἰταλία. Οἱ σεισμοί, γράφει ἡ περγαμηνὴ αὐτή, ἦταν τόσο δυνατοὶ ὥστε τὸ νερὸ τοῦ ποταμοῦ Πῶ, ἐξέφευγε ἀπὸ τὴν κοίτη του καὶ πετοῦσε ψηλά, σχηματίζοντας ἕνα τεῖχο μεγάλο. Τόσο ψηλὸ καὶ τόσο μακρὺ ἦταν τὸ τεῖχο αὐτὸ τοῦ νεροῦ ὥστε οἱ διαβάτες γιὰ νὰ περάσουν ἀπ' τὴν μιὰ ὄχθη στὴν ἄλλη περνοῦσαν κάτω ἀπὸ τὸ τεῖχο χωρὶς νὰ βραχοῦν καθόλου!..

***

Ἕνας ἄλλος ἱστορικὸς τοῦ μεσαίωνος, ὁ Παῦλος Διάκονος, βεβαιοῖ ὅτι στὴν περίφημη μάχη ποὺ ἔγινε κοντὰ στὸν Μάρνη μεταξὺ τῶν Οὔννων τοῦ Ἀττίλα καὶ τῶν Γότθων, μὲ τοὺς ὁποίους συμμαχοῦσαν καὶ οἱ Ρωμαῖοι, τὸ αἷμα ποὺ χύθηκε ἦταν τόσο πολὺ ὥστε σχημάτισε ἕνα ὁρμητικὸ ποτάμι, ποὺ παρέσυρε τὰ πτώματα τῶν σκοτωμένων.

ἀπ' τοὺς ἀγροὺς καὶ θὰ κοιμόταν...

Ὡς τόσο, ἡ συνοδεία προχώρησε κάτω ἀπ' τὰ παράθυρα τῆς νέας κι' ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ διάφορα εὔθυμα καὶ πρόστυχα τραγούδια. Στὸ τέλος τραγούδησαν ἕνα αὐτοσχέδιο σατυρικὸ τραγοῦδι, ποὺ συνέθεσε προχείρως ἐκείνη τὴν στιγμὴ ὁ ἴδιος καλεσμένος, ποὺ εἶχε προτείνει τὴν ἀνάρμοστη αὐτὴ ἐκδρομή. Τὸ τραγουδοῦσαν ὅλοι μαζύ, μ' ἕναν σκοπὸ ἀπαίσιο καὶ ἀηδῆ.

Ἐκύταζα μὲ κάποιον φόβο τὴν πόρτα τῆς Μαρίας Μπέρλ. Τό καϋμένο τὸ κορίτσι ποιὸς ξέρει πόσο θὰ ὑπέφερε ἀπ' τὴν πρόστυχη ἐκείνη ἐπιδρομή.

— Γκωτιέ, εἶπα στὸν φίλο μου, ἐσὺ ποὺ τοὺς ξέρεις καὶ ποὺ σὲ σέβονται πῆς τους νὰ σωπάσουν.

— Ἀδύνατον! Εἶνε τύφλα στὸ μεθύσι... Δὲν ἀκοῦν κανένα.

Ἔτσι τὸ ἀπαίσιο τραγοῦδι ἐξακολούθησε ἐπὶ ἀρκετὴ ὥρα.

Ξαφνικὰ ἀκούστηκε μιὰ φωνή :

— Νὰ την!

— Νὰ την! ἐπανέλαβε ὅλη ἡ συνοδεία.

Πραγματικῶς ἡ Μαρία Μπὲρλ ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ της, διέσχισε τὴν πλατεία μισόντυτη, ἀμίλητη, χλωμή, μὲ θολὰ μάτια καὶ μὲ βῆμα κλονούμενο πλησίασε στὸν «πάγκο τῶν νεκρῶν». Ἐκεῖ, χωρὶς νὰ διστάσῃ καθόλου, μὲ κινήσεις ἁπλὲς καὶ ἤρεμες, κάθησε ἐπάνω στὸ μάρμαρο ποὺ προορίζοταν γιὰ τοὺς νεκροὺς καὶ ποὺ κανένας ζωντανὸς δὲν εἶχε ποτὲ τολμήσει νὰ καθήσῃ.

Ὅλοι οἱ ἀγριάνθρωποι τῆς συνοδείας ἔμειναν τώρα ἄναυδοι. Κανένας δὲν ἐπρόφερε οὔτε λέξι. Ἔπειτα μερικοί, οἱ νηφαλιώτεροι, πλησίασαν τὴν νέα καὶ προσπάθησαν νὰ τὴν πείσουν νὰ φύγῃ ἀπὸ ἐκεῖ. Ἀλλὰ ἡ Μαρία Μπὲρλ ἦταν ἀνένδοτη.

— Ἀφῆστε με! ἔλεγε. Ἔχω τὸν λόγο μου. Κάποιον περιμένω. Ἔφτασαν σὲ λίγο οἱ γονεῖς της κ' οἱ συγγενεῖς της, μὰ κανένας δὲν μπόρεσε νὰ τὴν μεταπείσῃ.

Ἕνας-ἕνας οἱ ἀγριάνθρωποι τῆς συνοδείας ἄρχισαν τότε ν' ἀποτραβιοῦνται καὶ νὰ φεύγουν γιὰ τὸ χωριό τους.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ ἡ Μαρία Μπὲρλ ἦταν ἀκόμη καθισμένη στὸν «πάγκο τῶν νεκρῶν». Καὶ σ' ὅσους τὴν πλησίαζαν ἔλεγε μὲ φωνὴ θανάσιμα γαλήνια :

— Ξέρετε, ἦρθε καὶ μὲ βρῆκε ὁ Ζοζέφ Ρίς!... Συμφιλιωθήκαμε... Θὰ παντρευτοῦμε!...

Ἡ δυστυχισμένη ἦταν τρελλή!...

Jacques Christophe

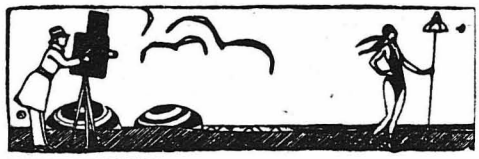

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΠΕΝΘΗ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ

Ἀπὸ τὴν Πρέβεζα μᾶς ἦρθε ἀπρόοπτο καὶ θλιβερὸ τὸ ἄγγελμα τοῦ θανάτου ἑνὸς ἀπὸ τοὺς καλυτέρους καὶ συμπαθεστέρους νέους ποιητὰς, τοῦ Κωνσταντίνου Γ. Καρυωτάκη. Ὁ τόσο πρόωρα τερματίσας τὸν βίον του ποιητής, κατήγετο ἀπὸ τὴν Κορινθίαν, εἶχε δὲ γεννηθῆ τὸ 1896 στὴν Τρίπολη. Εἶχε σπουδάσει νομικὰ καὶ εἰργάζετο ὡς εἰσηγητὴς στὸ Ὑπουργεῖον τῆς Προνοίας. Τελευταῖως ὅμως ὁ κ. Κῖρκος, ἀντὶ νὰ τὸν διατηρήσῃ εἰς τὴν θέσιν του καὶ νὰ τὸν περιβάλῃ μὲ κάθε ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην, τὸν μετέθεσε, ταπεινῶς αὐτὸν ἐκδικούμενος, εἰς τὴν Πρέβεζαν. Ἡ ἐξορία αὐτὴ ὑπῆρξε καὶ ἡ κυριωτέρα ἀφορμὴ νὰ τερματίσῃ ὁ ποιητὴς τόσον πρόωρα τὴν ζωήν του. Ὁ Καρυωτάκης εἶχε κάνει τὴν ἐμφάνισή του μὲ τὴν ποιητικὴν συλλογὴν «Ὁ Πόνος τῶν Ἀνθρώπων καὶ τῶν Πραγμάτων», κατόπιν ἐξέδωσε τὰ «Νηπενθῆ», τὰ ὁποῖα καὶ ἐβραβεύθησαν στὸ Φιλαδέλφειο Ποιητικὸ Διαγωνισμό. Ἡ τελευταία συλλογή του ἦσαν «Τὰ Ἐλεγεῖα καὶ Σάτυρες», ἡ ὁποία ἔγινε εὐμενέστατα δεκτὴ ἀπὸ τοὺς κριτικούς. Ὅπως καὶ παραπάνω γράφουμε, ὁ Κωνσταντῖνος Καρυωτάκης ἦτο ἀπὸ τοὺς καλυτέρους ποιητὰς, ἀπὸ τοὺς ὀλίγους νέους ποιητὰς, οἱ ὁποῖοι δικαιολογοῦν τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ σήμερον. Τὸ «Μπουκέτο» ἐκφράζει τὰ εἰλικρινῆ του συλλυπητήρια στὴν οἰκογένειά του.

ΟΛΙΓΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΤΟΥ

ΥΠΝΟΣ

Θὰ μᾶς δοθῆ τὸ χάρισμα καὶ ἡ μοῖρα
Νὰ πᾶμε νὰ πεθάνουμε μιὰ νύχτα
Στὸ πράσινο ἀκρογιάλι τῆς πατρίδας ;
Γλυκὰ θὰ κοιμηθοῦμε σὰν παιδάκια
Γλυκά. Κι ἀπάνωθέ μας θὲ νὰ φεύγουν,
Στὸν οὐρανὸ, τ' ἀστέρια καὶ τὰ ἐγκόσμια.
Θὰ μᾶς χαϊδεύῃ ὡς ὄνειρο τὸ κῦμα.
Καὶ γαλανὸ σὰν κῦμα τ' ὄνειρό μας
Θὰ μᾶς τραβᾷ σὲ χῶρες ποὺ δὲν εἶναι.
Ἀγάπες θἄναι στὰ μαλλιά μας οἱ αὖρες,
Ἡ ἀνάσα τῶν φυκιῶν θὰ μᾶς μυρόνῃ,
Καὶ κάτου ἀπ' τὰ μεγάλα βλέφαρά μας,
Χωρὶς νὰν τὸ γροικοῦμε, θὰ γελᾶμε.
Τὰ ρόδα θὰ κινήσουν ἀπ' τοὺς φράχτες
Καὶ θἄρθουν νὰ μᾶς γίνουν προσκεφάλι.
Γιὰ νὰ μᾶς κάνουν ἁρμονία τὸν ὕπνο,
Θἀφίσουνε στὸν ὕπνο τους ἀηδόνια.
Γλυκὰ θὰ κοιμηθοῦμε σὰν παιδάκια
Γλυκά. Καὶ τὰ κορίτσια τοῦ χωριοῦ μας,
Ἀγριαπιδιὲς, θὰ στέκουνε τριγύρω
Καὶ, σκύβοντας, κρυφὰ θὰ μᾶς μιλοῦνε
Γιὰ τὰ χρυσᾶ καλύβια, γιὰ τὸν ἥλιο
Τῆς κυριακῆς, γιὰ τὶς ὁλάσπρες γάστρες,
Γιὰ τὰ καλὰ τὰ χρόνια μας ποὺ πᾶνε.
Τὸ χέρι μας κρατῶντας ἡ κυροῦλα,
Κι' ὅπως ἀργὰ θὰ κλείνουμε τὰ μάτια,
Θὰ μᾶς δηγιέται— ὠχρὴ—σὰν παραμύθι
Τὴν πίκρα τῆς ζωῆς Καὶ τὸ φεγγάρι
Θὰ κατεβῇ στὰ πόδια μας λαμπάδα
Τὴν ὥρα ποὺ στερνὰ θὰ κοιμηθοῦμε
Στὸ πράσινο ἀκρογιάλι τῆς πατρίδας.
Γλυκὰ θὰ κοιμηθοῦμε σὰν παιδάκια
Ποὺ ὅλη τὴ μέρα ἔκλαψαν καὶ ἀποστάσαν.

(«Νηπενθῆ»)

ΔΙΚΑΙΟΣΙΣ

Τότε λοιπὸν ἀδέσποτο θ' ἀφίσω
νὰ βουΐζῃ τὸ Τραγούδι ἀπάνωθέ μου.
Τὰ χάχανα τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνέμου
τὸ σφύριγμα θὰ τοῦ κρατᾶνε τὸ ἴσο.

Θὰ ξαπλωθῶ, τὰ μάτια μου θὰ κλείσω
καὶ ὁ ἴδιος θὰ γελῶ καθὼς ποτέ μου,
«Καληνύχτα, τὸ φῶς χαιρέτισέ μου,»
θὰ πῶ στὸν τελευταῖο ποὺ θ' ἀντικρύσω.

Ὅταν ἀργὰ θὰ παίρνουμε τὸ δρόμο
ἡ παρουσία μου κάπως θὰ βαραίνῃ
—πρώτη φορὰ—σὲ τέσσερων τὸν ὦμο.

Ὕστερα, καὶ τοῦ βίου μου τὴν προσπάθεια
ἀμείβοντας, τὸ φτιάρι θὰ μὲ ραίνῃ,
ὡραῖα ὡραῖα μὲ χῶμα καὶ μὲ ἀγκάθια.

† Κ. Καρυωτάκης